

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia: BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Deservirile în fracțiune sau se primesc. Manuscrisurile nu se restituie.
Birourile de Anunțuri: Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai primește în Viena: Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto & Co.), H. Schalek, Alois Herndl, M. Oakes, A. Oppelk, J. Donnerberg; în Budapesta: A. F. Goldberger, Kokosch Bernat; în Frankfurt: G. L. Zerbe; în Hamburg: A. Siewer.
Prețul inserțiilor: o soriță garmond pe o coloană 8 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LVI.

„Gazeta“ este în fă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franco.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 14.

Brașov, Mercuri, 20 Ianuarie

1893.

O comparațiune.

Brașov, 19 Ianuarie v.

Se știe, că „Kulturegylet“-ul de aici subvenționează în fă-care an mai multe școle și societăți ungurești din România; ba o societate de lectură maghiară din București și-a ales ca organ oficial al său o foaie maghiară dela noi, care dîlnic este plină de cele mai murdare calumnii, denunțări și înjurături nu numai la adresa noastră, a Românilor de aici, ci chiar și la însăși adresa României și a fraților noștri de-acolo.

Acosta se continuă de mai mulți ani și nici odată nu i-a venit cuiva prin minte să ia pentru acosta la gonă mica coloniă maghiară, resfirată printre masele populațiunii române din acel regat. Nici în presă, nici în cameră; nici din partea guvernului, nici din partea opoziției n'amă audiu să se fi ridicat măcar o singură voce în contra deservitei libertăți, de care se bucură mica coloniă maghiară din România, atât în ce privește acțiunea și dezvoltarea ei culturală și națională în interiorul țerei, cât și raporturile și relațiunile ei cu cei de aici.

Nici măcar față de memorata foaie ungurească de aici, ca organ oficial al unei societăți maghiare dela București, nu s'au luat din partea autorităților române de-acolo nici cele mai mici măsuri de opresiune; nici debitul postal pentru teritoriul României nu i s'a detras, ba nici nu i-a venit cuiva în minte să ceară detragerea lui.

Mai mult: însuși guvernul ungureșcă pășese ca patron și

sprizinator al coloniei maghiare din regatul român, subvenționându-i școlile, bisericile, — întreține chiar strinse legături și corespondențe oficiale cu cei de acolo.

Ba o dovadă mai clară și mai puternică despre libertatea nețermită, de care se bucură colonia maghiară din România în activitatea și dezvoltarea ei culturală și națională, ni-o aduce însuși buletinul oficial al ministeriului ungureșcă de culte și instrucțiune publică, „Hivatalos Közlöny“, care în Nr 2 din a. c., înregistrându câte-va școle din patriă, pe cari ministrul ungureșcă de culte le-a subvenționate în timpul mai recent cu cărți și rechizite școlare, numără între acestea și școla maghiară reformată din Brăila, — o numără așa, ca și cum s'ar tină de școlile de pe teritoriul Ungariei și nu s'ar deosebi întru nimic de celelalte școle, aflătoare sub specțiunea autorităților ungureșcă.

Inchipuiți-vă acum, ce s'ar întâmpla, dacă în vre-una din școlile românești din Transilvania, ori Ungaria, s'ar afla, că învățătorul propune după manuale întrebunțe în România și aprobate de guvernul Țerei românești?...

Nu manuale școlare, dăr și ori ce scriere, un singur număr de diară, ba adese-ori chiar și o simplă epistolă venită din România și aflată în locuința învățătorului, este considerată ca un corpus delicti, în fața căruia nu se mai află putere, care să-l scutească pe „trădătorul“ și „nepatriotul“ dascăl valah. Ar fi de prisos a mai și spune, că dacă, nu în locuința privată a învățătorului, ci chiar în școlă s'ar afla,

fă și numai o simplă bilă de calculat de proveniență română, acea școlă, de sigur, în cel mai scurt timp ar fi spulberată din șirul școlilor confesionale românești.

Etă dăr, câtă diferență între „liberalismul“ ungureșcă și liberalismul românesc! Câtă diferență între sclăvia și libertate!

Ei, Maghiarii din România, cari sunt numai nisce venetici pe teritoriul acelei țeri, scriu, vorbesc și cetesc cum le place și ce le place, atât în școle, cât și acasă, deorece în libera Românie s'a pomenit, ca autoritățile de acolo să detragă debitul postal al vre-unei foi ungurești, ori să ia la răspundere pe cineva pentru vorbirea sa națională, rostită în școle, ori înafară de școle. Noi însă, moșneni locuitori ai țerei, suntem trași la răspundere, huiduiți și amovați din posturi pentru-că am rostit cuvântul „naționalitate“ în fața unei adunări școlare, ér cetirea diarelor din România e oprită pentru noi, deorece — spre rușine fă dăr, — în timpul de față trece peste o sută numărul acelor diare române, cărora li s'a detras debitul postal pentru teritoriul stăpănit de Unguri.

Ei arangiează serbări naționale și arborază stindere ungurești în capitala României, — la noi se disolvă cu gendarmii adunările pur culturale ale despărțemintelor Asociațiunii transilvane, în timp ce poliștii te opresc în mijlocul drumului pentru a-ți smulge de pe pept o simplă cocardă națională română.

Dăr nu vom continua cu aceste asemănări. Sângele și-se revoltă și-ți tremură condeiul în

mână, când vrei să tragi o paralelă între modul cinic, cu care suntem tractați noi, poporul băstinaș al țerei, în asemănare cu o mică coloniă de venetici de pe teritoriul altui stat. Ajunge să scim, că Liga din București, o societate cu tendințe curate culturale, își are filialele sale în Germania, Franca, Italia, Belgia; pretutindena sunt privite cu bunăvoință și pot să se desvölte activitatea lor liberă și independentă, în timp ce la noi numele de „Ligă“ trece ca o crimă de stat, ba chiar diarele acestea trebui să vedem caracterisându-se prin foile ungurești tinerimea română din Pesta, ca un conventicul primejdios, care ar sta în legătură cu „criminala“ societate „Liga“ dela București.

Și acești omeni, acești despoți, acești neomenoși prigonitori ai noștri mai au obrazul de a stigmatiza barbarismul Rusiei, seltăciile Asiei!

Autonomia catolică ungurească

Biserica română gr.-unită.

II.

Discursul, ce l'a rostit d. Iustin Popșiu în ședința Congresului catolicilor maghiari, ținută la 3 Noemvre 1870, este următorul:

Eminența Ta! Domnule Principe-Primate! Onorabile Congres! Momentul, în care iau cuvântul, este momentul, cel mai srbătoresc al vieții mele; nu numai din cauză, că mi-s'a dat a-mi ridica versul în fața unei adunări, la ale cărei lucrări sunt ținute cu încordare și sperare privirile a sute de mii, și în fața unor bărbați, cari de vom considera ori pozițiunea lor înaltă, ori

FOLETONULU „GAZ. TRANS.“

DIPLOMAȚIA.

de Eduard Schult.

Era la începutul anului 1830.

Principele Talleyrand, pe timpul acela ambasador franceș la Londra, ședea în cabinetul său de lucru și scria un raport pentru guvernul său. Răscolă Belgienilor în contra regelui Țerilor de jos, făcută sub impresiunea revoluției parisiene din Iuliu, pricinua mare bătaie de cap bărbaților de stat și diplomaților marilor puteri. În Londra se ținea o conferință pentru rezolvarea chestiunii belgice. Englesii priveau cu ochi răi, că principele Leopold de Coburg, ca nou ales rege al Belgienilor, umbra să ia în căsătorie pe fiica lui Ludovic Filip, regele Francesilor. Ei sperau, că puterile mari continentale nu vor permite căsătoria acosta, ca una care ar fi marită prea mult influința Franței. Talleyrand era ocupat să recomande guvernului său, ca să persiste în acest plan de căsătorie, căci punctul de vedere al Angliei nu era susținut de celelalte puteri.

O ușoră bătaie în ușă întrerupsă ta-

cerea în cabinetul de lucru al diplomatului.

După ce principele dișe „intră“, pași în cameră un bărbat cam de 35 de ani. Era șeful cancelariei ambasadei franceze și venea din biroul cancelariei, oare era în același apartament cu camera principelui.

„Ei, iubite Bertin“, dișe Talleyrand, care era totdeauna plin de bunăta față de subalternii săi, „ce-mi aduci?“

„Serenissime, mă rog de ertare, că vă conturbă“, răspuse Bertin, „dăr vin într-o afacere, care e atât de importantă, încât am aflat de bine, ca să o aduc la cunoștința D-văstră.“

„Vino mai aprăpe“ dișe Talleyrand, punându condeiul jos și arătându un scaun, „șed și povestește-mi.“

„Serenitatea Văstră m'ați trimis er“, încep Bertin, după ce șed cu modestia lângă principe, „la oficiul de esterne într-o afacere de reclamațiune. După ce am rezolvat afacerea, imi spuse respectivul funcționar, că lord Seymour voese să vorbească cu mine și mă așteptă în camera sa.“

„Lordul Seymour“, întrebă principele, „care e mâna dreptă a lordului Palmerston în oficiul de esterne?“

„Acela, Serenissime. Lord Seymour

era singur, când intrai la densusul. Nu voia să aibă martori, pentru aceea, ce voia să-mi spună; pôte dorea să-mi asigure posibilitatea, ca după aceea, în cas de necesitate, să nege totul. După ce făcu câteva observații la afacerea noastră veni la faptul principal. Elu ceru, ca să-i procură copia epistolelor, pe cari Serenitatea Văstră le-ați scris în aceste ultime săptămâni bărbaților de stat prusieni și ruși și a răspunsurilor sosite la aceste. Elu voia, ca pentru făcare scrisore să-mi plătescă 200 de punți sterlingi.“

„Cu ce ușurință umblă omul acesta cu banii“, dișe Talleyrand. „Ei, și ce ai răspuns?“

„Mărturisesc, Serenissime, că la început imi stăt graiul. După puțină meditare imi dișe, că ar fi mai bine, să-l mai amân pe lordul și astfel i-am răspuns, că mai întâi trebuie să precumpănesc oferta D-sale. Elu răspuse, că pot face acosta și dacă în diarele aceste îi voi aduce copiile, atunci mă va primi singur în camera sa și imediat imi va da banii. Vinu acum la Serenitatea Văstră, ca să decideți, ce să facă.“

Deorece Talleyrand nu răspuse îndată, dișe Bertin cu sfială: „Nu ar tre-

bui să facem larmă în presă?“

„Esci un semi diplomat, iubitul meu Bertin“, răspuse Talleyrand cu satisfacțiune „vorbesi de larmă? Un diplomat nu face nici odată larmă, căci prin acosta s'ar paré, că voese a-și masca înfrângerea sa. Dăr, d-le Bertin, de ce nu voesc să închei afacerea cu lordul Seymour?“

Bertin privi uimit pe principele. „Credeți — că —“ murmură elu „dăr nu voiți, ca să-i vândă copiile?“

„Se înțelege de sine, iubite amice“, răspuse principele liniștit. „Vino mâne totu la acosta oră. Eu voi fi la preambulare, dăr camera mea și scrinul acesta dela masa mea de scris vor fi deschise. Vei lua din scrin documentul, ce-l vei afla, decopiază-l și copia o vei duce poimâne lordului Seymour. Documentul conține 5 epistole și prin urmare vei primi dela lordul Seymour 1000 punți sterlingi. În curendă te vei căsători cu frumoasa noastră compatriotă, fiica drăgălașă a florăresei; cei 1000 punți sterlingi vor fi bineveniți mamei și fiicei. Nu trebuie să impedeți nici odată pe un Englesu de a-și risipi banii.“

(Va urma).

insușirile lor strălucite, ori meritele lor câștigate în interesul bisericii și al patriei, imprumută o distinsă autoritate și lustru acestei adunări; ei și, mai vârtos, pentru-că am onoarea a face această în cea mai sântă cauză, ca custodele, ca reprezentantele drepturilor noastre bisericesti și naționale, ales prin încrederea fraților preoți.

Cestiunea de autonomie constituțională a bisericii catolice este fără îndoielă una dintre mișcările cele mai mari ale epocii, în carea trăim, dela a căreia deslegare ferocită depind interesele cele mai vitale ale generațiilor prezente și viitoare.

A reorganiza constituțiunea bisericii așa, ca prin influința concesiă creștinilor în afacerile bisericii, să se așeze, să se nutrească și întărească zelul, pietatea lor religioasă, să se deștepte în inimile lor o interesare mai viuă de cauza sântă a bisericii, carea să străbată cu nou aer, cu nouă căldură organismul vieții religioase, ca sub influența acestui aer reînviător, acestei călduri binefăcătoare, să reîntinerască spre nouă înflorire și ramurile uscate: ecă problema meretă, dér grea a acestui Congres.

Dér cum va pute să succede această problemă altă mod, decât ecă se va deslega spre îndestularea tuturor, cu salvarea principiilor de drept și dreptate, cu precumpănirea relațiilor desvoltate în decursul timpului, și cu considerațiune serioasă la diversele interese ale factorilor existenți?

Onorabile Congres! Se știe, că delimitându-se — în cercurile, ce feceră inițiativa la această operă și în conferința pregătitoare, — planul acestui Congres, fu cuprinsă în acela și provincia bisericească a Românilor catolici de rită or.

Și chiar ecă această este împrejurarea, carea mă silesc a lua cuvântul, pentru-că, precum dice celebrul orator, gura de aur a folului roman: *"Difficile este tacere, cum doleas"*. Da, neputându-mi durerea mea în pept, am luat cuvântul, ca înăut m-am putut câștiga cunoștință despre păreri și dreptele pretensiuni ale confrăților mei români catolici de rită or., parte din conversațiune privată întreșută în acest obiect cu mai mulți fii distinși ai națiunii mele, parte din declarațiunile și protocoolele de alegere ale preoților și credincioșilor noștri, susternute la pastorii dieceselor și publicate și pe calea pressei periodice, să le descoperi cu totă sinceritatea în fața acestui Congres, și astfel să pregătesc calea spre conțelegere, și spre deslegare ferocită.

În pozițiunea mea de ablegat, sunt dator alegătorilor mei, ba sunt dator și chiar acestui Congres, sunt dator deslegării ferocite a acestei cauze, carea o dorim cu toții, a declara ceea ce hrănesce inimile noastre, ca cunoșcându-se rana, bună-voința și înțelepciunea celor competenți să-i pótă afla medicina spre vindecare.

Nu, nu pótă fi indiferent pentru acest Congres, înainte de a depune pētra fundamentală la edificiu, ce vré să lă ridice, a considera și a depărta tóte împrejurările, cari îi potă periclită durabilitatea, și astfel a câștiga pentru edificiu ridicându, basă sigură, solidă.

Știu, că materia, despre care vin a Vă întreținé, este de o natură delicată, pentru-că e vorba despre ală meu și despre ală tău; der *"Miserabile seculum"* — dice cu dreptă cuvânt un vechiu autor roman, — *Miserabile seculum ubi iustitiam petere est crimen*. Voi vorbi dér cu bărbăția, ce-mi însuflă dreptatea cauzei, pentru carea voi a pleda, voi vorbi cu încredere deplină în iubirea de dreptate a membrilor acestui onorabil Congres; ecă ce ar pute fi mai demu de membrii acestui Congres, decât a primi cu bunăvoință pretensiunile drepte, și a-și deschide inimile lor înainte mandatelor dreptății? Ecă pentru mine, ce ar pute fi mai cuviincioasă în calitatea mea de reprezentant față cu cauza im-

portantă, și față cu reverința, ce dătesc acestui Congres, decât a nu vinde dreptul, a nu ascunde dreptatea?

Cine ar cuteza a nega, onorabile Congres, că biserica catolică maghiară are dreptul a se organiza pe sine, *intra dominium*. În conformitate cu principiile eterne ale catolicismului, independentă dela orice putere; un dreptă acesta, ce curge de sine din însuși conceptul bisericii, se justifică de ajuns prin necesitățile timpului, și se basază pe înseși legile patriei. Dér să nu uităm, ecă pe lângă fiă care dreptă ală indivizilor, ca și ală societăților, aflăm ca o soție nedespărțită, datorința de a profita de dreptul său așa, ca să nu se vatēme prin această drepturile altora.

Acestă principiu nemuritoră trebuie să conducă și pe biserica catolică maghiară în marea sa operă, ca *organizandu-se pe sine, să nu impede pe alții în folosirea drepturilor lor*.

Durere, biserica catolică maghiară nu observă acestă principiu sânt și, întințându-se peste cercul jurisdicțiunii sale, se lovi cu drepturile sale putative în drepturile noastre, cu interesele sale întipuite în interesele noastre.

Noi Români aume, basați pe pactul nostru de unire cu biserica Romei, basați pe bule și pe diplome publice, provédute cu sancționare papală și regală, basați pe tradițiunile și instituțiunile ereditate dela părinții noștri, basați pe dreptul canonic, pe disciplina și datinele bisericii noastre și, în fine, basați pe legile țerei, *avem dreptă la guvernare bisericească autonomă și independentă; acestă dreptă îl pretindem cu rezoluțiune ca celă mai sacru clemid ală nostru și, prin urmare, nu putem recunșce competența acestui Congres de a se amesteca în organizarea afacerilor noastre eclesiastice*.

De aci a provenit, ecă și cu ocaziunea conferinței din rândul trecut, deși pastorii dieceselor noastre nu au întârziat de a face tóte dispozițiunile necesare pentru alegeri, preoții și credincioșii noștri parte s'au reținut de a participa la acele, parte cei aleși, afară de doi ablegați din diecesa oradană, nu au intrat în acea conferință.

Și, ecă privesc peste ecă această a doua adunare, acum organizată, în desșertă mi-oiu cerca ochii, ecă din tóta provinția bisericească a Românilor catolici de rită or., afară de mine, nu afu aci nici un ablegat, nici din partea Capitlurilor, nici din partea preoților, nici din partea credincioșilor.

Trei diecese nu au ales de fel, er a patra, diecesa Oradei-mari, precum apare din protocoolele de alegere și din diversele declarațiuni subșternute capului dieceei, sēu publicate prin columnele pressei periodice, *alese numai sub condițiunea, ca ablegații săi, până ce nu se va conchiama un Congres român gr. cat., de competența cărui se ține a decide în ecă cestiune, să se rețină dela participarea în acest Congres și să se proteste sēr-bătoreșce și rezoluți în contra a orice ingerare din partea acestui Congres în afacerile noastre eclesiastice, neputendu primi Români cat. de risulă or. de legal și valide atari decisiuni, cari s'au adusă într'ună foră necompetentă pentru dēnșii*.

Acăstă voință și-a manifestat diecesa și prin aceea, ecă o parte preponderantă se rețină dela alegeri, și cei cari au ales, dintre reprezentanții mireni ale seră de nou pe avocatul Iosif Romanu care, ales și în rândul trecut, nu luă parte la acest Congres, er de ală doilea reprezentant reuși redactorul Iosif Vulcanu, care combătă în foia sa cu conștință competența acestui Congres în afacerile noastre, în timp ce acela, (canonicul Ioanu Szabo) care, ales în rândul trecut, alune-ab a participa la acest Congres, de astă dată nu mai fi onorată cu încrederea confrăților săi, a preoților diecesani.

(Va urma.)

CRONICA POLITICA.

— 19 Ianuarie.

"Daily News" primește de la correspondentul său din Odesa depeșă următoare, pe care o reproducem ca simplu svou: "Refugiații bulgari din Odesa afirmă, ecă au informații, pe cari le consideră autentice relativă la proiectele d lui Stambulov. Ministrul ar avea intenția, în cazul când situațiunea politică a Europei centrale nu s'ar modifica, să proclame neatērnarea absolută a principatului, la 14 Augustă viitoră, data aniversării a șesea a prințului Ferdinand. Se adaugă, ecă d Stambulov nădăjduște a obține consimțământul Sultanului printr'un fel de alianță defensivă între Turcia și Bulgaria, ecă alte mijloce n'ar fi deja de ajuns. Aceste „alte mijloce" sunt o alusie la recunoșterea eventuală a neatērnării Bulgariei de către una sau mai multe puteri, sēu la o confederație a Statelor balcanice, în care ar intra și România.

Toastul, pe care l'a ținut împăratul Wilhelm în casina oficerilor de gardă Alexandru III, la care a luat parte și Ţarevici, este următorul: „Alteța Văstră împăratească imi va da voce se golescă celă dintăi pahar, ca celă mai vechiu camarad ală regimentului, și după vechia datină, în sănătatea Prea înălțatului tată ală Alteței Văstre imper. Noi toți din regimentă păstrăm încă în viaă amintire vorbele milostive, cu care M. S. Ţarul a felicitat regimentul său cu prilegiul vizitei sale în anul 1889. Multele doveți de grație și interesul celă viu, pe care M. S. le-a arătat tot deuna regimentului său, precum și participarea prietenescă la evenimentele solemne ale casei mele, care a fost înoronată prin trimiterea Alteței Văstre împăratești la sērbarea ce tocmai a avut loc, mă îndatoréză la cea mai căldurosă recunoștință. Noi toți vedem în celă celă împăratească ală Alteței Văstre nu numai pe șeful înalt ală regimentului, nu numai pe camaradul nostru celă mai nobil, ci înainte de tóte pe pastrătorul vechilor tradițiuni monarhice, ală amicitiei adese ori dovedite și a legăturilor de relațiuni intime către preamăriții mei predecesori; tóte aceste lucruri au fost sigilate în vremele trecute pe câmpul de bătălie înșaintea inamicului cu sângele regimentelor rusești și prusiene. Ridicați deci paharele și strigați cu toții din adēncul inimii: „Măiestatea Sa Ţarul hurra! Ţareviciulă a răspuns: „Mulțamesc Măiestății Văstre pentru cuvintele călduroșe ce le-ați rostit în sănătatea tatălui meu și béu în sănătatea Măiestății Văstre! Hurra! Béu în sănătatea bravului nostru regiment de grenadiri de gardă împăratulă Alexandru. Să trăiesc!"

SCIRILE ŢILEI.

— 19 (31) Ianuarie.

Banchet în onoarea d-lui Al. Romanu. Junimea academică română din Budapesta invită la banchetul festiv celă va da în onoarea Magnificenței sale d-lui Alexandru Romanu, din incidentulă sērbării iubileului său de 30 ani, ca profesor universitar, Sâmbătă la 30 Ian. v. 11 Febr. n., în „Grand Hotel Hungaria". Președinte: Elie Cristea; casar: Ioanu Petroviciu; secretar: Corneliu Perginariu. Membri comitetului: Ioanu Baptistă Boiu, Vasile Pahone, Alexandru Străvoiu, Dr. Florian Munteanu, Aurel Cosma, Valeriu Mezin, Teofil Dragoș. Inceputulă la orele 8 sēra. Prețul de convertă fl. 5. Inșuările de participare sunt a se adresa d lui Elie Cristea (IX. Mátyás-utca 10 I. 22), celă multă până în 8 Febr. n.

—x—

Ministrul de externe ală României a împărțit corpurilor legiuitoare române „Cartea verde", care conține actele și corespondențele privitoare la afacerea Zappa și la ruperea relațiilor diplomatice din partea guvernului grecos.

—x—

Bugetul Germaniei pe 1893—94. Ministrul de finance a depus în ziua de 12 Ianuarie, în Landtagul prusian, proiectul de buget pe 1893—94. Elu explică deficitul de 58.600.000 M., care provine din situațiunea economică defavorabilă; indicii fac să se prevadă o ameliorare economică, care va avé de rezultat o scădere a deficitului.

—x—

Agiul în Grecia. „Mesagerul de Athena" scrie următoarele: Spăimântătoare este impresiunea cauzată de urcarea agiului, care amenință de a opri tóte tranșacțiunile cu străinătatea. Ecă tendința spre deprecierea monedei fonciare cauză o mare strimțore și opresce ori ce mișcare de afaceri. Era un moment, în care se spera, ecă agiul nu va trece de 50% și ecă-l acum la 60%. Chiar în ipotesa, în care speculațiunea n'ar fi stricată urașii agiului, nu se pótă întrevéde stăruirea crizei monetare, care nu este de altfel, decât rezultatul crizei financiare și economice.

—x—

Viață lungă. În ziua de 25 Decemvre 1892 a încetat din viață femeia Roxandra Braba, în etate de 115 ani, în comuna Rânzești, județul Tutova (România).

—x—

Baltă costumată. Sâmbătă în 4 Febr. va fi baltă costumată de copii în sala hotelului central Nr. 1., cu conșurarea muzicii orășenești. Bișete de intrare se potă cumpăra în orăvalia Meschendörfer și în librăria W. Hiemesch precum și în hotelul Nr. 1. Prețul: pentru vērșnici 60 cr., pentru copii 50. Sēra la casă biletele voră fi mai scumpe și ecă pentru vērșnici 80 cr., pentru copii 60 cr. Până la 10 ore sēra joca numai copii. Inceputulă la 1/28 ore sēra.

Criza în Franția.

În ședința camerei franceze din 26 Ianuarie se debătă bugetul ministeriului de interne.

Deputatul Millevoye atrage atențiunea camerei asupra pericului național, care se ivesce din școrniturile unor agenții streine. S'au încercat, ca să aducă în legătură cu un scandal numele unui ambasador, care se bucură de celă mai mare respectă și onore, mai departe s'a șcornit despre un suveran, a cărui simț de dreptate este oșcut, ecă a purcesu în mod ofensator față de un reprezentant ală Franției. Au înfășisat Franția ca pe o piedecă a păcii generale. Guvernul și-a manifestat deja serioșitatea față de unele agenții de publicitate, cari tot-deodată sunt agenții politice. Este fôrte corect de a se ține ecăstă procedură (aplaue.) O întregă organizațiune se mai află încă. Se știe, cine a împărțisă țiarului „Figero" depeșă, care prezentă pe împăratul Franceș Iosif, ca și când ecăst suveran ar fi ofensat pe ambasadorul Franției. Ecăstă e o agenție englesă, agenția Dalziel din Londra. (Mișcare.)

Un astfel de sistem este periculos. Tóte guvernele s'au încercat să naționalizeze agențiile lor de sciri. Rēșpândirea sistematică de sciri false fôte provoca nenorociri. Sē ne aducem aminte de depeșă dela Ems. Când străinii vin în Franția pentru ca să suspicioșese, trebuie să li-se spună, ecă ecă Franția e țera clasică a libertății, de aci nu urméză, ecă este un loc de refugiu pentru calomni.

Ministrul președinte Ribot, răspundendă dize, ecă s'a ofensat ambasadorul unei puteri amice. Guvernul n'a putut tolera ecăstă. Au răspândit faime false despre atitudinea unui suveran străin. Correspondentul, care a pus în circulațiune ecăste calomni, a fost espulsat și tot astfel de mēsur s'au luat și față de alți doi corespondenți străini. (Aplause.) Noi amă apărăt în modul celă mai repede pe ambasadorul Rusiei și pe toți îi vom apăra.

Guvernul, dize Ribot, va lua mēsur severe în contra unor agenți, cari răspundesc sciri tendențioșe.

Dep. Flourens dize, ecă opiniunea publică din Franția a fost viu agitată

din cauza calumniilor îndreptate contra ambasadorului unei puteri amice, un ambasador, care a lucrat mult pentru întărirea legăturii între acea națiune și între Franța. (aplaude)

Vorbitorul amintă, că scirea diaru lui „Budapesti Hirap“ a fost împărțită diarului „Figaro“ și acesta apoi a răspândit-o în străinătate. Prin aceste însinuări tendențioase voescă a rupe legăturile existente între Franța și Rusia. (aplaude.) Camera și guvernul n'au dreptul, ca să rămână indiferenți față de asemenea campania. In astfel de împrejurări nu ajută espulsări de diariști.

După câteva observări ale deputaților Azenberg, Millerand și Millevoye, incidentul s'a închis.

Camera intră după aceea în discușiunea bugetului ministeriului de interne. La titlul „fonduri secrete“ cere deputatul boulangist Chiche respingerea titlului. Ministrul-președinte Ribot arată necesitatea fondului. S'a anunțat, că până la alegeri se vor sili a aduce Franța într-o mișcare ostilă republicii. (aplaude în stânga, larmă în dreapta.) Guvernul trebuie să se aplece.

După aceea ceru deputatul Delahaye, ca să se dea pe față numele celor 104 deputați, bănuți, că ar fi fost amestecați în afacerea Panama. Se iscă o discușiune vină, la care luă parte și ministrul de justiție Bourgeois.

Ministrul Ribot pune oestiuinea de încredere. Titlul „fonduri secrete“ fu primită cu 303 contra 182 voturi.

Din Roma i se telegrafiază diarului parisiian „Temps“: Un redactor al diarului „Tribuna“ a intervievat pe Crispi cu privire la Cornelius Herz.

In anul 1889 a vedut Crispi pentru prima oară pe Herz. Acesta se da de amic al omenilor politici francoest influenți și dorind, ca și densusă, de a pune capătă frecărilor franco-italiane. A mai adăugat, că lucră din propria sa inițiativă.

Crispi i a răspuns, că ar fi fericit, ca să potă contribui la restabilirea bune lor raporturi dintre cele două țări. Densusă a mai adăugat, că Cornelius Herz nu potă să aibă dela densusă decât o scrisore seu două, cu totul fără importanță și că n'a avut decât o scrisore de introducere din partea generalului Menabrea pentru d na Crispi, căreia i-a fostă presintată la Carlsbad.

Ministrul de justiție Bourgeois a trimis martori d-lui Cassagnac, din cauză, că acesta a scris în diarul seu „Autorité“, că Bourgeois ar fi primită bani dela societatea Panama. Se telegrafiază din Paris cu data de 27 Ian. Afacerea Cassagnac Bourgeois s'a terminat. Cassagnac a declarat pe baza mai multor mărturii, că Bourgeois nu este de loc amestecat în afacerea Panama. „Journal officiel“ publică decretul prin care, Cornelius Herz este scos din ordinul legiunei de onore, din cauză, că a săvârșit fapte necinstite.

La aniversarea obișnuită a luptei dela Buzenval, ultima, care a fostă înaintea Parisului, în a. 1871, ținu Paul Deroulde, fostul președinte al Ligei patriotice, o vorbire despre textul: „Franța, Francesilor!“

„Franța, Francesilor! Ai i e mântuirea, iuviere și datoriuța. Aceea ce serbăm noi aici, n'a fostă ore strigătului inimii, sacrul scop al încordărilor vostre, voi luptători eroici ai impresurării Parisului? Nu l'ati rosit ore cu gura ranelor vostre, după cum dice marele Cornelle. N'ati scris cu litere de sânge pe zăpada câmpului de luptă; „Franța, Francesilor!“ Dăr, ah, câte jurăminte s'au făcut în război, d r nu s'au ținut. Dușmanul nu se va mai lăsa pe câmpurile noastre. Așa s'a jurat pe sângele marturilor noastre, pe suferințele esilaților noștri. Apoi veni utarea,

lașa uitare. Și acum se ridică o recoltă de rușine și de periciune. Acesta este pedepsa pentru sperjuri. Ei bine, să-l re'noim, pe acest jurământ al lui Hannibal, nu cu cuvinte de ură și de mânia, ci prin cuvintele patriotismului și al independenței, al mântuirii și al mândriei naționale. Să-l rostim în toate regiunile orizontului, ca pe o rugăciune și jurământ: „Franța, Francesilor! Trăiescă Franța!“

Morga în București.

Cu ocazia inaugurării Morgi în București, care a avut loc mai zilele trecute toate diarele din București au fost invitate a lua parte. Diarul „Timpul“, face o dare a sa de semă asupra inaugurării acestei instituții de mare însemnătate, din care estragem următoarele:

Erau de față d. Al. Marghiloman, ministrul justiției, d. Bosie, secretarul seu general, d. Teodorescu, șef de divizie la ministerul de justiție, d-nii doctori Calinderu, Babeș, Șuțu, Felix, etc. etc. precum și un public numeros.

După oficierea unui serviciu religios, d. d-ră Minovici, directorul Morgi, da citire discursului de inaugurare, care deși cam lung, a fost ascultat cu mare atențiune.

Medicina legală, spune d. d-ră Minovici, este chemată a desvolta probleme de justiție socială. Trăitul în societate implică datorii și drepturi cu paza căroră justiția este însărcinată și medicina legală dă justiției, pentru acest scop, servicii de o imensă importanță. Copilul nasce, legea îl proteje, ea îi asigură identitatea, dăr ce ar însemna această protecțiune fără faptele materiale, cari se stabilisă suprîmarea, substituiri lui, avortul, infanticidul? Medicina legală e chemată să se pronunțe asupra acestor oestivni.

Organizarea familiei fiind întemeiată pe fiziologie, cine altă afară de știința medicală potă să aprecieze legitimitatea nașcerilor, viabilitatea, tăgădurile de paternitate, etc.? Copilul devine om, devine cetățian, el e stăpân pe averea și pe persoana sa, el e liber, cu condițiune însă să nu abuzeze de această libertate în contra semenilor săi, precum și în contra persoanei sale însăși. Libertatea fisică este îngrădită de libertatea morală și acela, care determină cercul acestei libertăți este medicul legist; el procură justiției informațiunile necesare pentru îngrădirea drepturilor civile, prin consiliu judiciar, prin interdicție.

După aceea d. Minovici desvoltă pe larg utilitatea și imensele servicii pe cari le-a adus societății medicina legală, arătând, că grație ei s'au descoperit numeroase erori judiciare, aducând vii omagii d-lui Al. Marghiloman, Pake Protopopescu și d-lui Triandafilu, cari i au înlesnit crearea actualei Morgi.

Astăzi Morga, ast-fel cum e instituită, putem să afirmă, dice d-ră Minovici că suntem singuri în lume, cari avem un institut ce constituie un ideal pentru Germania și pentru toate statele civile sate. D. d-ră Minovici face apoi pe larg descrițiunea Morgi și termină arătând, că mai sunt câteva lacune, cari trebuiesc împlinite. Una din principalele reforme, pe cari le-a propus d lă d-ră Minovici, este aceea, că studenții în medicină și cei de la drept să facă cururi experimentale asupra cadavrelor, cari vor fi depuse la Morgă.

D. Minovici a fost viu felicitat și foarte mult aplaudat de toți asistenții.

D. Al. Marghiloman răspunde d-lui Minovici felicitându-l în numele seu și al guvernului.

„S'ară dice, că d. d-ră Minovici e om norocos, fiindcă a reușit a crea acest institut. Nu, domnilor, D. Minovici n'a fost norocos. D-sa a mun-

cit diua și noptea, d-sa s'a identificat cu institutul acesta și numai grație sirguintei sale extraordinare a putut să ajungă la capăt.“

După acesta d-lă dr. Minovici conduse pe ministrul justiției și pe asistenții prin interiorul Morgi, arătând fă care încăpere și utilitatea ei.

Doctorele Brouardel, celebrul profesor de știință medico-legală și decan al facultății de medicină din Paris, a trimis d lui dr. Minovici cu ocazia inaugurării Morgi următoarea depeșă:

Docteur Minovici,

Je vous adresse vives félicitations pour la création de votre institut avec mes meilleures amitiés.

Brouardel.

Petreceri.

La Nasădă se va da în 8 Febr. n. c. un bal în sala de gimnastică dela gimnasiu. Venitul curat este destinat în favorul școlărilor lipsiți în casă de morbu. Intrarea: pentru o persoană 1 fl pentru o persoană în familie 80 cr. Inceputul la 8 ore s'era.

Junimea română din Eofca invită la Concertul și Petrecerea românească, ce se va ține în 24 Ianuarie v. (5 Februarie n.) 1893, în sala mare a „Berăriei Domeniale“ de acolo. Inceputul la 8 ore s'era.

După producțiune urmază jocul, la care vor cânta lăutarii români din Eofca și musica dela oraș.

Producțiunea se aranjează în favorul școlii române confesionale și venitul curat se adaugă la fondul pentru ridicarea noiei clădiri școlare. Intrarea de persoană 50 cr. Suprasolvirile se vor chita prin diare.

Programul: 1) „Vânătorul“, de * coră (cuartet) bărbătesc; 2) „Iléna“, cântec popular d G. Musicescu, coră (sextet) mixt; 3) Declamațiune: a) „Țiganul la fugă“ b) „Țiganul și épa“, de Th. D. Speranță; 4) „Frunzulița verde de ștejar“, cântec popular de G. Musicescu, coră (sextet) mixt; 5) Declamațiune: „Patronul Țiganului“ de Th. D. Speranță; 6) „Foiă verde firă de nalbă“, cântec popular de G. Musicescu, coră (sextet) mixt.

Intre puncte orchestra va cânta câte o piesă românească, ér după producțiune jocul se începe cu „Hora“, cântată în coră (sextet) mixt.

Dare de semă și mulțamită publică.

Lipova, 12/24 Ian. 1893.

Subscriții prin această aducem mulțamită publică d lor, cari la ocaziunea jubileului de 25 de ani al societății române de lectură din Lipova au contribuit la fondul acela cu generosele lor ofrande mariuimose.

Spre mulțamirea d-lor contribuți aducem totodată le cunoscință, că magistratul societății în ședința sa din 6 (18) Ian. c. a întregit din mijlocele societății suma încursă până la 101 fl. 50 cr., cu cari apoi a subscris și solvit o acțiune la înființanda bancă „Lipovana“ pe numele societății române de lectură.

Lista P. T. D-ur contribuți este următoarea:

David Ș. Simon, comerciant în Lipova 10 fl., Dimitriu V. Păcățian, comer. în București 20 lei = 9 fl. 47 cr., Zeno Moosonyi, mare proprietar 5 fl., Dr. Nestor Opreanu, avocat în St. Miclășul mare 5 fl., Iuliu și Alecsandru Tuducescu în București 10 lei = 4.78 fl., Dr. Aurel Halic, medic în Lipova 4 fl., Alexandru și Eugen Moosonyi, mari proprietari 4 fl., Dr. Ioan Suciu, avocat în Arad 3 fl., Aurel Savici, comer. în Lipova, Nicolau Șerban, Georgiu Savici, not. com. în Ujfaș, Gavril Papp, în Șoimoș, Isidor Georgeovici în Secaș, Floria Badiu, Zamă, — fă-care câte 2 fl., Georgiu

Georgevici, industriaș în Lipova 2 fl. 50 cr.

Apoi câte 1 fl.: Zahari Halic, par. în Berza, Terentiu Opreanu în Lipova, Vasiliu Munteanu, industriaș în Lipova, Iosif Vuiculescu, par. în Soinos, N. N. Radna, N. N. Pauliș, D-na ved. Maria Barna în Lipova, Al. Ciugudeanu în Bruzui, Aug. Berian în Lipova, Al. Cujedan, jude com. în Silindia, Const. Cismaș, adjunct în Lipova, Teodor Suricescu, not. com. în Sistarovecz Hermina Suricescu în Sistaroveș. — Teodor Marcu, industr. în Lipova 60 cr.

Câte 50 cr.: Gr. Mariencescu, Val. Opreanu, I. Tuducescu, Al. Popp, Isaia Vuia, Const. Petroviciu, Iul. Marcovici, Nic. Rosu, Nic. Căpruceanu, St. Hodaș, I. Fogaraș, P. Căcinea, I. Labasian p'durar în Petriș, G. Suoiu p'd. în Labeș, G. Topla, not. pens. în Secaș, I. Munteanu, adj. not. în Dorog, Ios. Iorgovici, paroch în Ioverd, G. Toni, inv. în Cuveșd.

Câte 40 cr.: G. Botta, paroch în Dorog, At. Suciu, paroch în Labasint, Iul. Nestor, P. Papp, At. Barna, Part. Salegia. — Câte 30 cr.: Eft. Ciogoraru, Eft. Vuia, inv. pens. — Georgiu Mateiu, arhitect 50 cr. — Total 85 fl. 85 cr.

Dr. Aureliu Halic președ. Aureliu Saviciu cassar.

NECROLOG. Elena D. Dimitriu născ. Grădinară a încetat din viață la 17 (29) Ianuarie c. la Brașov în etate de 74 ani. Imormentarea s'a făcut ad. O jalesc mai mult nepoți și nepote — Fiă i țerina ușoră!

DIVERSE.

Luther și Wellington. Cu ocazia serbărilor jubiliare în memoria lui Luther un pictor pe porțelan primi de la un negustor din Wittemberg' o ladă de lulele cu ordinul de a desemna pe ele pe Luther și pe Melancton. Dăr pictorul uitase în timpul lungilor sale călătorii, multe amănunte din istoria reformei religioase; și nu mai avea în minte pe Melancton, amic și colaborator lui Luther. Din contra el și aducea perfectă aminte de generalul englez Wellington. De aceea se născu în mintea sa o încercătură. — Ah! dice el. Clientul meu a scris greșit numele lui Wellington; dăr din fericire eu l'am ghicit. — Și se puse pe lucru. Mai zilele trecute negustorul primi la Wittemberg, lulelele cu Luther pe o parte și faimosul general englez, învingătorul de la Waterloo, pe cealaltă parte. Infuriat, el refuză de a le primi și le retrimise pictorului la Coburg, unde divulgându-se echivocul, toate lulelele se vândur în câte va zile, atât de straniu li se părură Nemților punerea alături a eroilor de la Worms și a frumosei Alianțe! Ast felă că negustorul din Wittemberg regretă și ad refuzul necotit ce a făcut.

O contesă vândătoare de chibrituri. Veduva contelui Ludovic Pianciani, colonel garibaldian, fost primar al Romei și vice-president al Camerei deputaților Italiei, publică prin mai multe diare italiene o scrisore deschisă către regina Margareta, plângându-se, că a fostă părăsită în cea mai desăvârșită miserie și că i s'a refuzat orice ajutor din partea statului. „N'am alt mijloc de existență, — adagă contesa — decât p'acel de a câștiga câți va gologan vândând chibrituri în fața palatului de pe Monte-Citorio, cu o tablă pe care am scris să afle lumea, că sunt veduva unui bărbat, care a fost primar al Romei și vice-president al Camerei italiene.“

Mai mult deputați italieni, vor face în cameră o propunere, ca să se voteze nenorocitei contese o pensiuie anuală.

Proprietar Dr. Aurel Mureșanu.

Rădactor responsabil: Gregoriu Maloră

Cursul pieței Brașov

din 31 Ianuarie st. n. 1893

Bancnote românești Oump.	949	Vënd.	9.52
Argint românesc	945	"	9.48
Napoleon-d'or	9.58	"	9.62
Lire curcesc	"	"	"
Seris. lonc. „Albina“ 6%	101.	"	101.
" " " 5%	101.	"	102.
Im. riali	5.58	"	5.62
Galbin	122.50	"	119.
Ruble rusești	58.80	"	"
Mărci germane	"	"	"
Discontul 6-8% pe an.	"	"	"

Cursul la bursa din Viena

din 30 Ianuarie st. n. 1893.

Renta de aur 4%	114.55
Renta de hârtie 5%	102.25
Imprumutul căilor ferate ungare	
aur	123.--
de argint	102.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de	
ostă ungare (prima emisiune)	120.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de	
ostă ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de	
ostă ungare (3-a emisiune)	—
Bonari rurale-ungare	96.85
Bonari croato-slavone	—
Despăgubirea pentru dijma de viac	
unguresc	97.25
Imprumutul cu premiul unguresc	149.75
Losurile pentru regularea Tisei și Se-	
ghedinului	142.--
Renta de argint austriacă	98.90
Renta de hârtie austriacă	98.40
Renta de aur austriacă	116.50
Locuri din 1860	148.50
Acțiunile băncii austro-ungare	999.--
Acțiunile băncii de credit aust.	873.--
Acțiunile băncii de credit ungar.	824.--
Galben împărătesc	5.68
Napoleon-d'or	9.63
Mărci 100 imp. germane	59.22 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	120.90

Societate mutuală fără acționari. Toți câștigul se distribuie între asigurați.

THE MUTUAL

Societate din New-York de asigurarea asupra vieții

cu fondul de

826 milioane franci

este cea mai mare instituție financiară din lume. Asigură viața după toate combinațiile.

Spre informații detaliate a se adresa la

Direcțiunea generală pentru Ungaria

Budapesta, Bécsi utca 5.

24,1-6.

Binevoii a abona

Lumea literară

cea mai ieftină fîie beletristică-scientifică-literară, cu ilustrații.

Apare în 1 și 15 zi a fie-cărei luni.

Prețul pe anul întreg 4 fl. pe șase

luni 2 fl., pe trei luni 1 fl

Numeri de probă se trimit gratis.

On. doi abonați vor primi și nr.1 apă

ruți până acum.

A se adresa la:

Tipografia „Aurora“ A. Todoran

in Gherla — Szamosujvár.

20,2-3

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeria I. Gross.

„Arieșana“

institutul de credit și economii, societate pe acții în Turda.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Arieșana“ societate pe acții se invită conform § 17 alu statutelor societății la a

VII Adunare generală ordinară,

care se va ține în Turda la 25 Februarie 1893 st. n. după amăzi la 2 ore în localitatea institutului.

Agendele adunării vor fi:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1892.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Decidere asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Alegerea unui membru în direcțiune, în locul celui scîrțit, conform § lui 32 din statute.
5. Alegerea unui nou membru în direcțiune.
6. Fixarea marcelor de prezență pe anul curent.
7. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.
8. Alegerea alor 3 acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Domnii acționari, cari în înțelesul §. 19 din statutele societății doresc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiat, sunt poștiți a-și depune acțiile și eventualele documente de plenipotență, la cassa institutului cel mult pînă la 24 Februarie a. c.

Turda, 21 Ianuarie 1893.

32.-1-1.

Direcțiunea.

Avisu d-lori abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numărul de pe fâșia sub care au primit diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă. **Adm. „Gaz. Trans.“**

Închierea socotelor

institutului de credit și economii societate pe acțiuni „ARIEȘANA“ din Turda pe anul 1892

ACTIVE.

CONTUL BILANȚULUI.

PASSIVE.

Cassa în numărare			3166	28	Capital social: 1000 de acții a fl. 50	50000	—		
Cambii	126045	33			Acții și versaminte din emis. nouă	26304	—	76304	—
Cambii cu asigurare hipotecare	58696	21	184741	54	Fondul de rezervă al acționarilor			6700	37
Imprumuturi hipotecare			99175	70	Depuneri spre fructificare			75310	14
Obligații cu caventți			629	—	Cambii reescopmtate			121038	27
Efecte			1614	35	Dividende ne ridicate			867	38
Mobiliar.	276	56			Tantiema ne redicată			45	05
„ 10% amortisare	27	65	248	91	Interese anticipate pro 1893			591	71
Anticipații			562	45	Fondul de pensiune al oficialilor			668	87
Chirie anticipată			100	—	Creditori			616	26
Debitori			40	—	Profit curat			8136	18
			290278	23				290278	23

EȘIRI.

Contul Profitului și Perderilor.

INTRATE.

Interese: pentru depuneri spre fructificare	3886	49			Interese:				
„ „ reescomptate	4832	33			de cambii	12957	32		
„ „ fondul de rezervă	249	91			„ imprumute hipotecare	7813	97		
„ „ fondul de pensiune	19	85	8988	58	„ obligații cu caventți	54	86		
Chiria			298	—	„ întârziare	936	38	21762	53
Dare			1799	84	Competință de scris și provisiune			423	44
Salare			2194	98					
Remunerații			133	—					
Spese			305	64					
Porto			140	10					
Mărci de prezență			162	—					
Amortisare 10% din mobilar			27	65					
Profit curat			8136	18					
			22185	97				22185	97

Turda, în 31 Decemvre 1892.

D. St. Șulufiu m. p. I. Lugoșianu m. p. Ioan Mészáros m. p. Ioan Petricașu m. p. Iuliu C. Vlăduțiu m. p. Alesandru Gaia m. p.
 directoră executivă Iosif Chioreanu m. p. v. președinte. cassar contabil.

Subsemnatul comitetu am esaminat bilanțul presentu, contul profitului și alu perderilor, precum și circulațiunea ramurilor de operațiune și confrontându-le cu registrele principale și secundare ale institutului, constatăm, că le-amu aflatu cu acele în deplină consonanță și esacte.

Turda, 21 Ianuarie 1893.

Simion Popu m. p. Petru Iacobescu m. p. Theodor Chioreanu m. p. Vasiliu Bologa m. p. Alexandru P. Ramoșianu m. p.
 președinte.